

**UCHWAŁA NR XVII/112/12
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 27 kwietnia 2012 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012- 2014

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz.887, z 2011 r. Nr 288, poz. 1690) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bukowiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia przedstawionego projektu uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887). Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacji działań na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Załącznik
do uchwały nr XVII/112/12
Rady Gminy Bukowiec
z dnia 27 kwietnia 2012 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2012-2014

GMINA BUKOWIEC

Zawartość	
Wstęp	3
Wiadomości ogólne	5
Podstawa prawna programu	5
Podstawowe definicje.....	5
Cel i działania podejmowane w ramach realizacji Programu	7
Podmioty odpowiedzialne	8
Diagnoza problemów społecznych	8
Informacje o Gminie	8
Analiza SWOT	12
Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom.....	14
Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	15
Harmonogram i plan realizacji działań w zakresie wspierania rodziny.....	15
Monitoring i ewaluacja programu	18
Zakończenie	18
Spis tabel:	18

WSTĘP

Rodzina jest najlepszym naturalnym środowiskiem dla dziecka, które otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokojenia swoich potrzeb. Dorastanie w takim środowisku pozwala mu na prawidłowy rozwój oraz prawidłową socjalizację, bowiem to rodzina ma największy wpływ na kształtowanie osobowości, systemu wartości oraz poglądów czy stylu życia dziecka.

Wychowanie polega nie tylko na zaspokajaniu jego podstawowych potrzeb zarówno biologicznych jak i psychologicznych, ale skupia się również na wielu ważnych funkcjach, do których należą m.in. kultywowanie i przekazywanie dziecku systemu wartości, norm i wzorców postępowania czy przygotowanie go do odpowiedzialnego, dorosłego życia.

Szybki rozwój społeczeństw oraz zmieniająca się sytuacja społeczno- gospodarcza sprzyjają powstawaniu wielu zagrożeń przyczyniających się m.in. do kryzysu rodziny. W związku z reorganizacją rynku pracy w ciągu ostatnich kilku lat pojawiło się zjawisko bezrobocia, które w znacznym stopniu przyczyniło się do obniżenia poziomu życia, a co za tym idzie pogorszenia sytuacji bytowej rodzin, która niejednokrotnie prowadzi do powstawania konfliktów oraz zaniedbań w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Należy przy tym zauważyć, że niejednokrotnie migracja wymuszona koniecznością znalezienia źródła dochodu wiąże się ze zmniejszoną ilością czasu poświęconego dla rodziny, rozłąką na dłuższy czas oraz konfliktami. Brak zatrudnienia oraz pojawiające się w tym okresie trudności niejednokrotnie są przyczyną powstawania w rodzinie problemu nadużywania alkoholu oraz przestępstw przeciwko rodzinie (przemoc w rodzinie, zaniedbania, nadużywanie alkoholu przez nieletnich, przestępstwa seksualne). Patologie pojawiające się w środowisku rodzinnym często objawiają się poprzez brak właściwej opieki na dziećmi, niewłaściwymi wzorcami zachowań, zaniedbaniami i nieporadnością. Dzieci funkcjonujące w takim środowisku nie mając innych wzorców zachowań „kopiują” zachowania domowników, sięgają po alkohol, tytoń, narkotyki, wykazują się agresją, mają trudności w nauce oraz w kontaktach z rówieśnikami.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej, której celem jest pomoc osobom i rodzinom w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać

przy wykorzystaniu swoich zasobów i możliwości ma tworzyć system wspomagania rodzin, dzieci i młodzieży, tak aby poprzez wykorzystanie swoich możliwości byli oni w stanie poradzić sobie z zaistniałymi problemami. Koniecznym warunkiem skutecznej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym jest zaangażowanie wszystkich instytucji wspierających rodzinę oraz zapewnienie takich warunków rozwoju dzieci aby zapobiec powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłym, dorosłym życiu. Istotnym warunkiem pomocy jest tutaj zapewnienie fachowego wsparcia oraz pomocy specjalistycznej, które zniwelują dalszą degradację funkcji rodzinnych przy zapewnieniu powszechnego i bezpłatnego dostępu do specjalistów z tego zakresu. W związku powyższym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Działanie podejmowane w ramach realizacji Programu będą się koncentrować na dziecku oraz całej rodzinie, również wtedy gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

WIADOMOŚCI OGÓLNE

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.(Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z dnia 21 lipca 2011 r. ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179 poz. 1485 ze zm.).

PODSTAWOWE DEFINICJE

Rodzina – przytaczając definicję Ryszarda Wroczyńskiego można określić rodzinę , jako środowisko naturalne, do którego przynależność wynika z samego faktu urodzenia, jest ona „instytucją równie dawną jak społeczne życie człowieka, która stanowiła zawsze główną komórkę życia społecznego. Podstawową w sensie biologicznym, zapewniającą ciągłość generacji i społeczno - kulturowym, wdrażając młodą generację w podstawy życia społeczno -kulturowego”.

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; przez członka rodziny – należy rozumieć osobę najbliższą, którą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Rodzina zastępcza - rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub, których rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza kieruje się dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw w szczególności prawa do: wiedzy o jego pochodzeniu, podtrzymywania kontaktu emocjonalnego z rodziną naturalną oraz swobodnego kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi, poszanowania godności i ochrony przed wszelkimi formami przemocy. Intencją i

założeniem opieki zastępczej jest jej tymczasowość w związku z czym dziecko powinno przebywać w niej do momentu uregulowania sytuacji życiowej własnej rodziny. Oczywiście nie można wykluczyć i takich sytuacji, gdzie dziecko pozostanie pod opieką rodziców zastępczych do momentu osiągnięcia pełnoletniości lub usamodzielnienia.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

1. Rodzina zastępcza:

- Spokrewniona;
- Niezawodowa;
- Zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny Dom Dziecka.

Rodzina wspierająca – w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, której celem jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wyplenianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą zawierana jest umowa, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza - zapewnia dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również zaspakaja ich niezbędne potrzeby, ponadto wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami bądź innymi osobami bliskimi. Pobyt w placówce powinien mieć charakter przejściowy

Ze względu na specyfikację działań placówki dzieli się na:

1. Placówki wsparcia dziennego - wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Zapewniają pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

Współpracują ze szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rozróżnia się dwa rodzaje placówek:

- Placówki opiekuńcze- ich celem jest pomaganie dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowanie czasu wolnego, prowadzone w formie świetlic, klubów, ognisk wychowawczych czy kół zainteresowań.
  - Placówki specjalistyczne- oprócz funkcji opiekuńczej realizują programy psychoedukacyjne oraz psychoprophylaktyczne.
2. Placówki interwencyjne- ich zadaniem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka ta jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki, pobyt dziecka w takiej placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące.
  3. Placówki rodzinne- podstawowym zadaniem tych placówek jest zapewnienie dzieciom opieki całodobowej i wychowanie ich w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, a także zapewnienie opieki do czasu powrotu dziecka do rodziny czy umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.
  4. Placówki socjalizacyjne- zapewniają całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom wymagającym szczególnej opieki lub mającym trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, którym nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

CEL I DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU

Podstawowym celem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest pomoc rodzinom w pokonaniu pojawiających trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie one samodzielnie rozwiązać. Ponadto celem podejmowanych działań jest:

- zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego;
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny;
- przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Określone cele będą realizowane poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom
- objęcie pomocą materialną uczniów przyznawana w formie stypendiów szkolnych
- objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci
- zapewnienie bezpłatnej i powszechnej dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których można uzyskać pomoc
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie rodziny, w których występuje bezrobocie w ramach projektu aktywnej integracji

Określone powyżej działania będą prowadzone poprzez pracę z rodziną.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE

Gminny Program Wspierania Rodziny będzie realizowany na zasadzie współdziałania między następującymi partnerami:

1. Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Bukowcu;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
4. Powiatowy Urząd Pracy;
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
6. Komisariat Policji w Bukowcu;
7. Placówki Oświatowe, itp.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

INFORMACJE O GMINIE

Gmina Bukowiec położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim. Zamieszkuje ją ogółem 5 207 mieszkańców, w tym 2 605 kobiet i 2602 mężczyzn, liczba dzieci w wieku od 0 do 17 lat stanowi 1 159, liczba osób dorosłych to 4 048 (dane na 31.12.2011 r.). Podział mieszkańców gminy w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-17	583	576	1 159
18-60	1 582	1 585	3 407
pow. 60	197	444	641
Razem	2 602	2 605	5 207

Tabela 1: Dane statystyczne Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2011 r.

„Bukowiec jest Gminą położoną na Równinie Świeckiej, nad Potokiem Młyńskim, w bliskim sąsiedztwie Borów Tucholskich. Graniczy z gminami: Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świecie i Świekatowo. Sieć osadniczą gminy stanowi 16 miejscowości skupionych w 13 sołectwach (Bramka, Branica, Budyń, Bukowiec, Krupocin, Gawroniec, Korytowo, Plewno, Poledno, Polskie Łąki, Przysiersk, Różanna, Tuszynki).

Gmina ma rolniczy charakter, użytki rolne zajmują powierzchnię ponad 85 km². Działalność rolniczą prowadzi ponad 400 gospodarstw rolnych. Ponadto na terenie gminy działa około 200 podmiotów gospodarczych, działających głównie w dziedzinie usług transportowych, budowlanych oraz handlu¹”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu udziela pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodów wskazanych w poniższej tabeli.

L.p.	Powód	Rok		
		2009	2010	2011
1.	Ubóstwo	214	179	169
2.	Bezrobocie	142	132	133
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	15	11	9
4.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	48	45	40
5.	Alkoholizm	5	4	3
6.	Przemoc w rodzinie	0	0	0
7.	Narkomania	0	0	0

Tabela 2 Rodziny, którym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc w latach 2009-2011 z podziałem na powód jej przyznania.

Najczęstszymi przyczynami korzystania ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu było ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Bezrobocie, które jest jednym z podstawowych czynników prowadzących do dezintegracji rodziny polega przede wszystkim na tym, iż ludzie chętni do podjęcia zatrudnienia, deklarujący chęć podjęcia pracy w każdej chwili nie znajdują jej z różnych

¹ <http://www.bukowiec.pl/index/strona/url/146-Charakterystyka>, stan na 05.04.2012.

powodów.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osobę bezrobotną uważa się osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli: ukończyła 18 rok życia, nie ukończyła 60 lat w przypadku dla kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez Powiatowy Urząd Pracy. Osoba, która pozostaje bezrobotna przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy uznawana jest za osobę długotrwale bezrobotną.

Stopa bezrobocia w powiecie świeckim na koniec 2011 roku wynosiła 18,1%, w Powiatowym Urzędzie Pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru gminy Bukowiec (stan z dnia 31.12.2011 r.) wynosiła 328 osób, z czego 192 osoby to kobiety.

Wyszczególnienie		Gmina Bukowiec	
		ogółem	kobiety
I. Liczba bezrobotnych		328	192
	bez doświadczenia zawodowego	80	59
	bez wykształcenia średniego	226	116
	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	13	9
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	30	30
	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	3	0
	niepełnosprawni	15	10
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0
4. Bezrobotni wg wieku		328	192
z tego	18 - 24	98	66
	25 - 34	86	54
	35 - 44	54	32
	45 - 54	66	35
	55 - 59	15	5
	60 - 64	9	0

5. Bezrobotni wg wykształcenia		328	192
z tego	wyższe	19	15
	policealne i średnie zawodowe	57	41
	średnie ogólnokształcące	26	20
	zasadnicze zawodowe	108	66
	gimnazjalne i poniżej	118	50

Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Bukowiec, stan na dzień 31.12.2011 r. (dane pochodzą z PUP w Świeciu)

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej osób bezrobotnych jest w przedziale wiekowym 18-24 lata oraz 25-34 lat, najczęściej są to osoby młode, które nie znalazły zatrudnienia zaraz po ukończeniu szkoły lub osoby, które są na etapie zakładania swoich rodzin. Analizując powyższe dane można wnioskować, iż rodziny na samym starcie borykają się z problemem jakim jest bezrobocie. W ramach aktywizacji tych osób organizowane są prace społecznie użyteczne, podczas których Podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pracują w poszczególnych sołectwach, w roku 2011 w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnienie znalazło 18 osób. Bezrobocie jest zjawiskiem złożonym, które prowadzi do wielu negatywnych skutków, wśród których wymienia się pogorszenie sytuacji materialnej, pogorszenie stanu zdrowia czy pogorszenie relacji pomiędzy członkami rodziny.

Drugim niezmiernie ważnym problemem wpływającym na powstawanie rodzin dysfunkcyjnych jest alkoholizm, który coraz częściej dotyka młode grupy ludzi. Niejednokrotnie po alkohol sięgają już dzieci w wieku 12 lat, a nawet młodsze. Takim zachowaniom często sprzyja szeroka promocja napojów alkoholowych jak i ogólna jego dostępność. Ważnym elementem jest tutaj zjawisko zwane współuzależnieniem, gdzie osoby z najbliższego otoczenia nie mogą poradzić sobie z nałogiem bliskiej osoby same kupując alkohol usprawiedliwiając przy tym zachowania osoby uzależnionej.

W gminie Bukowiec w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii funkcjonuje Gminny Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie. W niniejszym Punkcie na umówienie zatrudniony jest psycholog i prawnik, którzy oprócz pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczą porady prawne z zakresu prawa rodzinnego, karnego, prawa pracy, ubezpieczeń społecznych czy pomagają w przygotowaniu dokumentacji sądowej.

Ponadto prowadzony jest również Gminny Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków, w którym zatrudniony jest terapeuta uzależnień.

Jego zadanie polega na prowadzeniu rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z rodzinami osób uzależnionych.

W roku 2010 w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków udzielono 76 porad, natomiast w Punkcie Pomocy Prawnej i Psychologicznej udzielono 28 porad psychologicznych oraz 30 porad prawnych.

Ponadto na terenie gminy działają Świetlice Środowiskowe w Polednie, Bukowcu, Różannie, Gawrońcu oraz Tuszyńkach, gdzie prowadzone są zajęcia edukacyjno-wychowawcze oraz programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Problem alkoholizmu bardzo ściśle wiąże się z problemem stosowania przemocy domowej, z którą spotykają się pracownicy socjalni, policjanci, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Zespołów Interdyscyplinarnych.

Na podstawie danych z Komisariatu Policji w Bukowcu dotyczących przypadków naruszania porządku publicznego i stosowania przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu odnotowano:

- 91 interwencji publicznych
- 44 interwencje domowe
- 2 osoby odwieziono do izby wytrzeźwień
- 6 przypadków przemocy w rodzinie².

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 7 wniosków o przeprowadzenie rozmów interwencyjnych i skierowanie na leczenie.

ANALIZA SWOT

Mocne strony:

- Baza oświatowa (przedszkola, szkoły, świetlice szkolne);
- Wykwalifikowana kadra pedagogiczna;
- Działalność i współpraca instytucji wspomagających rodzinę;
- Współpraca między instytucjami
- Aktywizacja społeczna i zawodowa podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu;

---

² Dane z Komisariatu Policji w Bukowcu na dzień 31.12.2011 r.

- Powszechnie dostępna pomoc specjalistów w Gminnym Punktach Pomocy;
- Działające Świetlice Środowiskowe;
- Doświadczenie w pozyskiwaniu dodatkowych środków finansowych;
- Istniejące placówki opiekuńczo- wychowawcze na terenie powiatu Świeckiego.

Słabe strony:

- Brak środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym na zatrudnienie asystenta rodziny;
- Brak grup samopomocowych;
- Brak rodzin wspomagających;
- Brak środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych i w rodzinach zastępczych;
- Bezrobocie;
- Niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej;
- Brak dużych zakładów pracy;
- Wyuczona bezradność i roszczeniowość (wzorce pokoleniowe)
- Uzależnienie od pomocy instytucjonalnej;
- Uzależnienia członków rodziny;
- Brak nowych lokali mieszkaniowych i mała liczba lokali socjalnych;
- Obarczanie samorządów nowymi zadaniami.

Zagrożenia:

- Duża liczba osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zwiększone zjawisko wykluczenia społecznego;
- Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych
- Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych
- Skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej

Szanse:

- Możliwość pozyskania dodatkowych funduszy z Unii Europejskiej i rządowych programów;

- Wymiana informacji z innymi gminami, korzystanie z dobrych wzorców.

INSTYTUCJE MOGĄCE UDZIELAĆ POMOCY I WSPARCIA RODZINOM

Na terenie gminy Bukowiec funkcjonują instytucje polityki społecznej, edukacji i służby zdrowia, które mogą mieć wpływ na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Niniejsze instytucje zostały umieszczone w tabeli poniżej:

L.p.	Nazwa placówki	Adres	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa w Bukowcu im. 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich	Ul. Dworcowa 26 86-122 Bukowiec	133
2.	Szkoła Podstawowa im. Dr Floriana Ceynowy w Przysiersku	Przysiersk 121 86-122 Bukowiec	98
3.	Szkoła Podstawowa w Różannie	Różanna 32 86-122 Bukowiec	129
4.	Przedszkole w Bukowcu	Ul. Dr Fl. Ceynowy 11 86-122 Bukowiec	72
5.	Przedszkole w Przysiersku	Przysiersk 31 86-122 Bukowiec	46
6.	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Korytowie Świetlica szkolna	Korytowo 1 86-122 Bukowiec	180
7.	Świetlica Środowiskowa w Różannie	Różanna 86-122 Bukowiec	20
8.	Świetlica Środowiskowa w Bukowcu	Ul. 86-122 Bukowiec	50
9.	Świetlica Środowiskowa w Polednie	Poledno 86-122 Bukowiec	30
10.	Świetlica Środowiskowa w Gawroncu	Gawroniec 86-122 Bukowiec	20
11.	Świetlica Środowiskowa w Budyńiu	Budyń 86-122 Bukowiec	30

12.	Świetlica Środowiskowa w Tuszyńkach	Tuszyńki 86-122 Bukowiec	25
13.	Komisariat policji	Ul. Dr Fl. Ceynowy 14 86-122 Bukowiec	-
14.	Gminna Przechodnia w Bukowcu	Ul. Dr Fl. Ceynowy 18 86-122 Bukowiec	-

Tabela 4. Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom na terenie gminy Bukowiec

ZADANIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

HARMONOGRAM I PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Aby osiągnąć podstawowy cel, którym jest pomoc rodzinom w pokonaniu pojawiających trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie one samodzielnie rozwiązać należy ustalić kolejne cele operacyjne.

L.p.	Cel operacyjny		
1.	Wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny		
	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Planowany termin realizacji
1.1.	Wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego Funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkola, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafie.	2012-2014
1.2	Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji	2012-2014
1.3	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	Szkoły, Świetlice Środowiskowe	2012-2014
1.4	Współpraca z podmiotami i	Gminny Ośrodek Pomocy	2012-2014

	instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem	Społecznej	
1.5	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków	2012-2014
Cel operacyjny			
2	Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom		
	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Planowany termin realizacji
2.1	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2012-2014
2.2	Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, wsparcie dla rodzin, w których występuje długotrwałe bezrobocie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	2012-2014
2.3	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola	2012-2014
Cel operacyjny			
3	Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.		
	Zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Planowany termin realizacji
3.1.	Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa, m.in.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat	2012-2014

	psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych	Policji, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków	
3.2	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	2012-2014
Cel operacyjny			
4	Budowanie systemu wsparcia, profilaktyka i edukacja rodzin w tym szczególnie dzieci i młodzieży.		
4.1	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.	Szkoły, Gminna Przychodnia w Bukowcu, Gminny Ośrodek pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2012-2014
4.2	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego.	Szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlice Środowiskowe	2012-2014
4.3	Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu i narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji	2012-2014
4.4	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom		
4.5	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pracujących z rodzinami przez udział w szkoleniach, warsztatach.	Szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, itp.	2012-2014

Tabela 5 Realizacja zadań w zakresie realizacji poszczególnych celów

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring oraz ewaluacja będą obejmowały wyznaczone do realizacji zadania.

Prowadzony monitoring umożliwi:

- Ilościowe rozpoznanie rodzin, które wymagają pomocy;
- Ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- Stan zaawansowania prowadzonych działań;
- Ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy.

W terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań

ZAKOŃCZENIE

Zapewnienie rozwoju dziecka w rodzinie, która jest w stanie zabezpieczyć wszystkie jego potrzeby biologiczne i psychologiczne oraz w rodzinie, która umożliwi mu prawidłowy rozwój i prawidłową socjalizację wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji. Gminny Program Wspierania Rodziny ma na celu realizację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Program ma charakter otwarty, będzie systematycznie aktualizowany w zależności od zgłaszanych potrzeb i posiadanych możliwości. Podstawową zasadą realizowanego programu jest współpraca lokalnych instytucji i organizacji, która zapewni pełne i kompleksowe działania na rzecz dziecka i rodziny.

SPIS TABEL:

Tabela 1: Dane statystyczne Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2011 r..... 8

Tabela 2 Rodziny, którym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc w latach 2009-2011 z podziałem na powód jej przyznania..... 9

Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Bukowiec, stan na dzień 31.12.2011 r. (dane pochodzą z PUP w Świeciu) 11

Tabela 4. Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom na terenie gminy Bukowiec..... 15

Tabela 5 Realizacja zadań w zakresie realizacji poszczególnych celów 17

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek